

परिशिष्ट
(अ, ब, क, ड, इ)

परिशिष्ट

अ) श्री. व्यंकटेश माडगूळकर यांचा जीवनपट

जन्म	—	६ जुलै १९२७
जन्मगाव	—	माडगूळ, जिल्हा सांगली
शिक्षण	—	सहावी पर्यंत शिक्षण स्वप्रयत्नाने इंग्रजी भाषेचा सखोल अभ्यास
व्यवसाय	—	१९४८ — उपसंपादक : 'सकाळ' रविवार आवृत्ती — १९५० — चित्रपट, पटकथा लेखक : फेमस पिक्चर्स, मुंबई. — १९५५ — नोकरी : सुरुवात : निर्माता ग्रामीण विभाग आकाशवाणी : पुणे केंद्र. — १९८५ — नोकरी : निवृत्ती : वरिष्ठ निर्माता : आकाशवाणी पुणे केंद्र.
विवाह	—	१९४८
अपत्य	—	एक कन्या, दोन चिरंजीव
प्रभाव असलेले लेखक	—	अमेरिकन कादंबरीकार — जॉन स्टाइनबेक. मराठी कथाकार — कै. प्रा. श्रीपाद महादेव माटे.
पहिली कथा	—	१९४६ 'अभिरुची', जुलै कथेचे नाव 'काळ्या तोंडाची'
पहिले पुस्तक	—	'माणदेशी माणसं' (१९४९)
पहिली कादंबरी	—	'बनगरवाडी' (१९५५)
इतर छंद	—	चित्रकला शिकार पशू-पक्षी निरीक्षण निसर्ग प्रेम
मृत्यू	—	२८ ऑगस्ट २००१

ब) व्यंकटेश माडगूळकर यांचे प्रकाशित साहित्य

कथासंग्रह

- १) माणदेशी माणसं (१९४९)
- २) गावाकडच्या गोष्टी (१९५१)
- ३) सीताराम एकनाथ (१९५१)
- ४) हस्ताचा पाऊस (१९५३)
- ५) जांभळाचे दिवस (१९५७)
- ६) घरदार (१९५९)
- ७) उंबरठा (१९६०)
- ८) काळी आई (१९६२)
- ९) कांगारुचे चांगभले (१९६२)
- १०) वारी (१९६२)
- ११) वाघाच्या मागावर व इतर लेखन (१९६२)
- १२) रानमेवा (१९६४)
- १३) डोहातील सावल्या (१९७५)
- १४) वाळूचा किल्ला (१९७६)
- १५) बाजार (१९७७)

कादंबरी

- १) बनगरवाडी (१९५५)
- २) वावटळ (१९६४)
- ३) कोवळे दिवस (१९७९)
- ४) करुणाष्टक (१९८२)
- ५) सत्तांतर (१९८२)

नाटक

- १) कुणाचा कुणाला मेळ नाही (१९६०)
- २) तू वेडा कुंभार (१९६१)
- ३) जाणार कुठं? (१९६१)
- ४) काळाबरोबर चला (१९६२)
- ५) सती (१९६८)
- ६) पती गेले ग काठेवाडी (१९७०)
- ७) नामा सातपुते (१९७८)
- ८) बिकट वाट वहिवाट (१९७८)

लोकनाट्य

- १) बिनबियाचे झाड (१९५५)

ललित गद्य

- १) गोष्टी घराकडील (१९५९)
- २) पांढऱ्यावर काळे (१९७१)
- ३) वाटा (१९७६)
- ४) नागझिरा (१९७९)
- ५) अशी माणसं : अशी साहसं (१९८१)
- ६) जंगलातील दिवस (१९८४)
- ७) परवचा (१९९४)
- ८) सरवा (१९९४)

प्रवास वर्णन

- १) पांढरी मेंढरं, हिरवी कुरणे (१९७९)

आत्मचरित्रात्मक

१) प्रवास : एका लेखकाचा (१९९४)

व्यक्तिचित्रे

१) चित्रे आणि चरित्रे (१९८३)

कॅसेट : कथाकथन

कॅसेट क्रमांक AA107 कथन : स्वतः लेखक

कॅसेटचे नाव : 'व्यंकटेश माडगूळकर कथाकथन'

निर्मिती व वितरक : अलूरकर म्युझिक हाऊस, कर्वे रोड, पुणे)

'अ' बाजू : कथेचे नाव

१) शाळा तपासली

२) एका शेतकऱ्याच्या जीवनातील एक दिवस

'ब' बाजू : कथेचे नाव

१) (पुढे चालू) एका शेतकऱ्याच्या जीवनातील एक दिवस

२) एका देवस्थानचा जन्म व वाटसरु

चित्रपट पटकथा

१) जशास तसे

२) पुढच पाऊल

३) मी तुळस तुझ्या अंगणी

४) रंगपंचमी

५) वंशाचा दिवा

६) सांगत्ये ऐका

क) १) बंकटेश माडगूळकर यांना लाभलेले मानसन्मान

- १) १९५८ – अध्यक्ष, सोलापूर जिल्हा साहित्य संमेलन, मंगळवेढा.
- २) १९७४ – अध्यक्ष, औदुंबर साहित्य संमेलन, औदुंबर.
- ३) १९७४ – अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य ग्रंथ पुरस्कार समिती.
- ४) १९७५ – अध्यक्ष, गोमंतक साहित्य संमेलन.
- ५) १९७५ – सदस्य, मराठी विभाग, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली.
- ६) १९७९ – अध्यक्ष, ग्रामीण साहित्य संमेलन, विटा
- ७) १९८१ – आंतरराष्ट्रीय नाट्य संमेलन : 'सती' नाटकाची निवड.
- ८) १९८१ – सदस्य : महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ.
- ९) १९८३ – ४ फेब्रुवारी, १९८३ अंबेजोगाई, ५७ व्या आखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष.
- १०) १९८५ – सन्माननीय प्राध्यापक, समाजशास्त्र विभाग, पुणे विद्यापीठ पुणे.
- ११) १९८६ – मराठी चित्रपट क्षेत्रात केलेल्या बहमोल कार्यासाठी कार्यासाठी (कै.) ग. दि. माडगूळकर पुरस्कार.
- १२) १९८९ – सदस्य : महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ.

२) बंकटेश माडगूळकर यांना मिळालेली पारितोषिके

- १) १९५८ 'बनगरवाडी' कादंबरीस महाराष्ट्र शासन पुरस्कार.
- २) १९५९ 'जांभळाचे दिवस' कथासंग्रहाला महाराष्ट्र शासन पुरस्कार.
- ३) १९५९ 'घरदार' कथासंग्रहास महाराष्ट्र शासन पारितोषिक.
- ४) १९६१ 'उंबरठा' कथासंग्रहास महाराष्ट्र शासन पारितोषिक.
- ५) १९६८ 'सती' नाटक महाराष्ट्र शासन पारितोषिक.
- ६) १९८३ 'करुणाष्टक' कादंबरीस कै. न. चि. केळकर पुरस्कार.
- ७) १९८३ 'सत्तांतर' कादंबरीस साहित्य अकादमी पारितोषिक.

ड) अभ्यासासाठी निवडलेल्या कथा

१) प्रमुख १७ प्राणिकथा

कथा	कथासंग्रह
१) काळया तोंडाची	हस्ताचा पाऊस
२) एकटा	हस्ताचा पाऊस
३) त्याची गाय व्याली	हस्ताचा पाऊस
४) हस्ताचा पाऊस	हस्ताचा पाऊस
५) परका	बाजार
६) गोष्ट	बाजार
७) लढत	कांगारुचे चांगभल
८) दरवेशी	काळी आई
९) माझं गुणी जनावरं	काळी आई
१०) मारुतराया	गावाकडच्या गोष्टी
११) कुत्री	गावाकडच्या गोष्टी
१२) व्याघ्री	कांगारुचे चांगभल
१३) गुंडू	पांढऱ्यावर काळे
१४) विरोळा	पांढऱ्यावर काळे
१५) दुष्काळ	बाजार
१६) प्रभूचा दुसरा अवतार	पांढऱ्यावर काळे
१७) जंगल	कांगारुचे चांगभल

२) इतर १४ प्राणिकथा

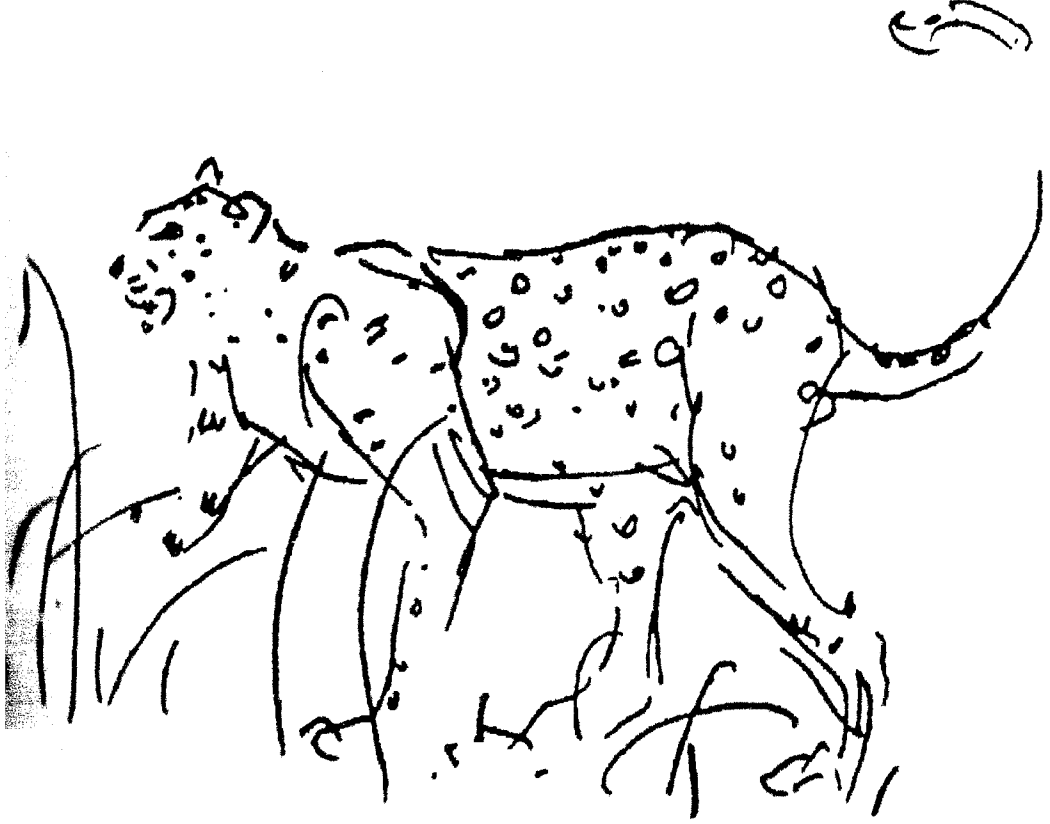
कथा	कथासंग्रह
१) एका बोकडाची गोष्ट	वाळूचा किल्ला
२) झू	वाळूचा किल्ला
३) एका खोंडाची गोष्ट	वाळूचा किल्ला
४) अकाली गेलेला जीम	पांढऱ्यावर काळे
५) गावातला रानडुक्कर	वाळूचा किल्ला
६) खारीचे पोर	वाळूचा किल्ला
७) आमचे पण दोन ससे	पांढऱ्यावर काळे
८) पाहुणा	गोष्टी घराकडील
९) मोठी खरेदी	केसरी दिवाळी अंक १९९४
१०) खेळ	काळी आई
११) विहिरीत पडलेला वाघ	सीताराम एकनाथ
१२) घराबाहेर	सीताराम एकनाथ
१३) धनाजी	बाजार
१४) शमसू मुलाण्यास हरण सापडते	बाजार

३) कथासंग्रह

ज्या कथासंग्रहातून प्राणिकथा अभ्यासासाठी निवडलेल्या आहेत ते व्यंकटेश माडगूळकरांचे कथासंग्रह

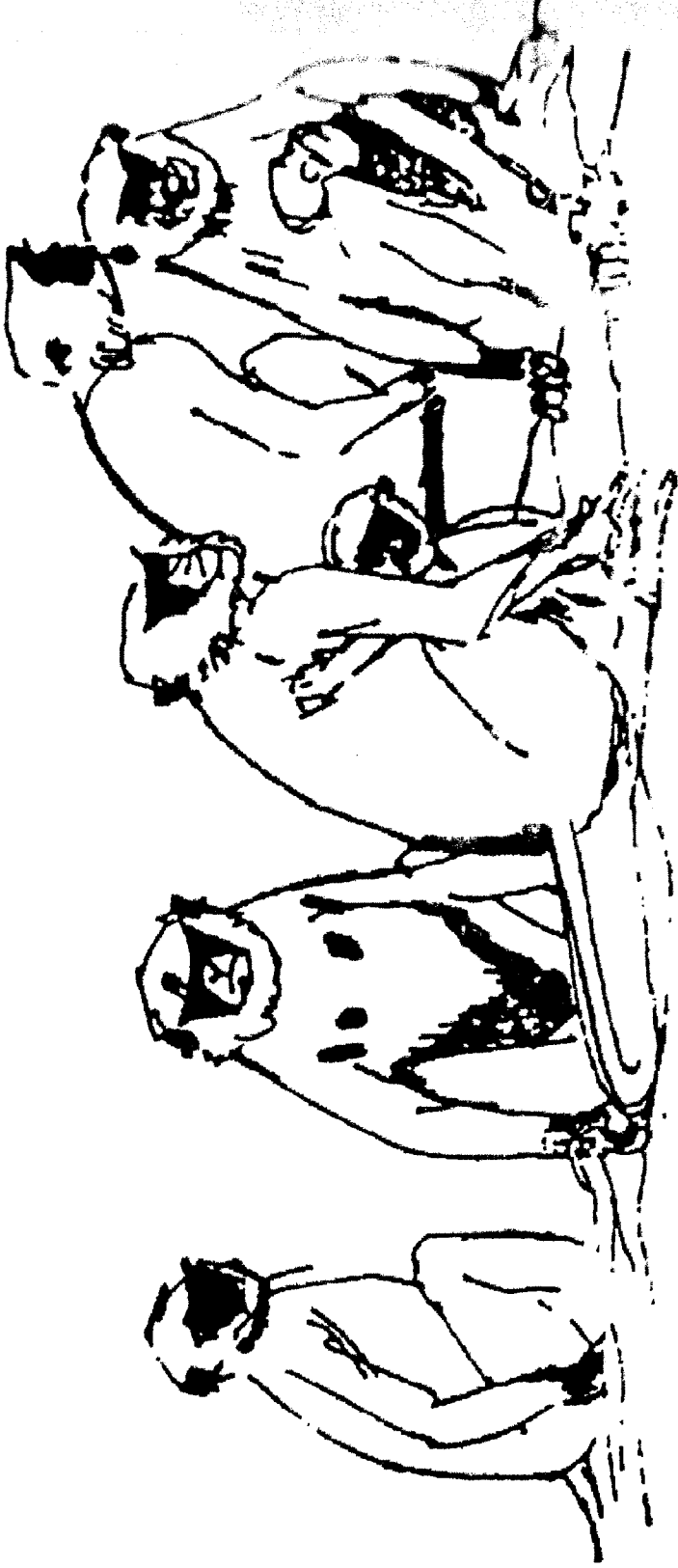
१) 'हस्ताचा पाऊस'	उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे, चौथी आवृत्ती, १५ ऑगस्ट २००६
२) 'बाजार'	उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे, तिसरी आवृत्ती, १५ ऑगस्ट २००४
३) 'गावाकडच्या गोष्टी'	उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे, सातवी आवृत्ती, १५ ऑगस्ट २००१
४) 'कांगारुचे चांगभल'	कुलकर्णी ग्रंथागार, पुणे, आवृत्ती दुसरी, १९७७
५) 'वाळूचा किल्ला'	अनमोल प्रकाशन, पुणे, आवृत्ती पहिली, १९७६
६) 'सीताराम एकनाथ'	मौज प्रकाशनगृह, मुंबई, आवृत्ती दुसरी, १९६६
७) 'पांढऱ्यावर काळे'	उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे, आवृत्ती तिसरी, जुलै २०००

इ) ब्यंकटेश माडगूळकरांनी स्वतः रेखाटलेली प्राण्यांची काही रेखाटणे

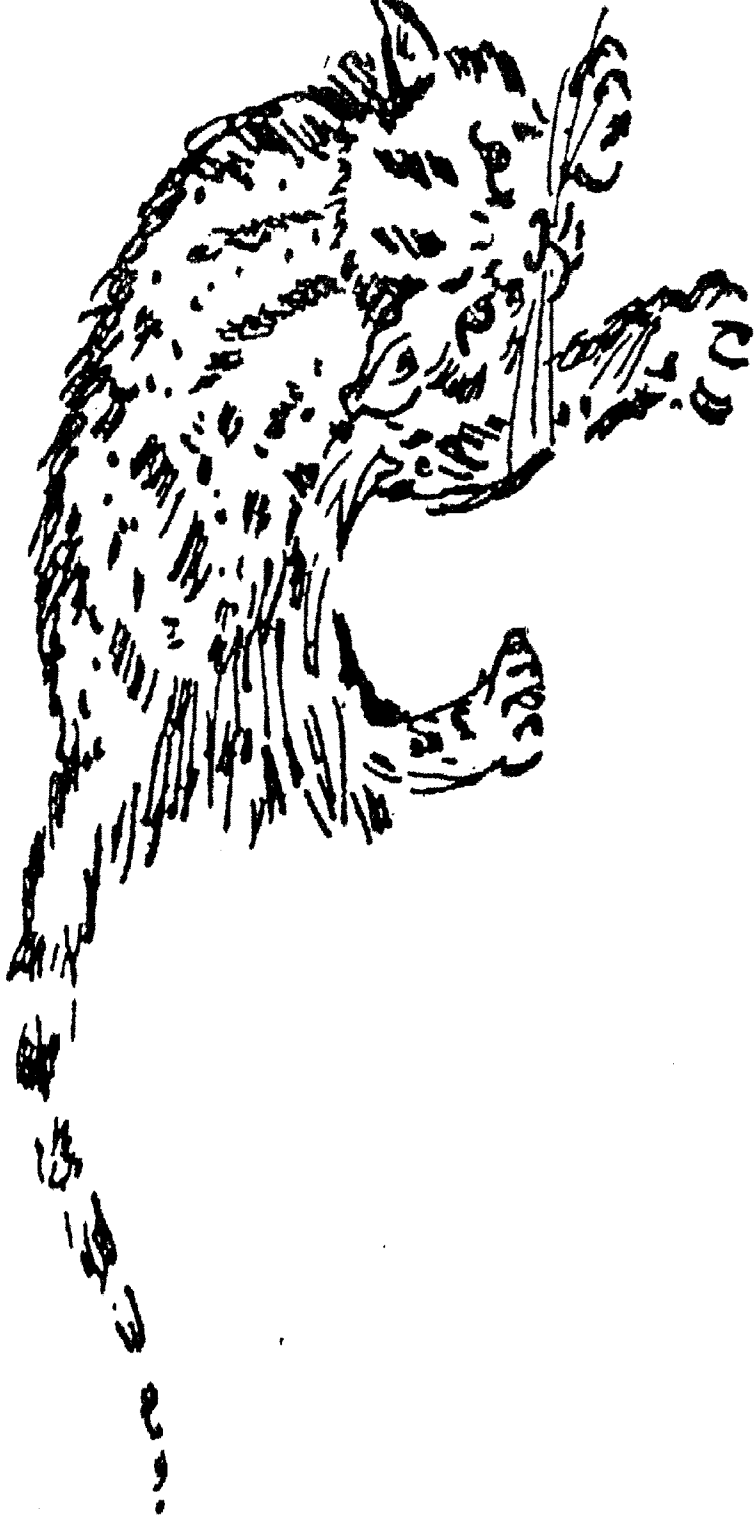

(सत्तांतर - पान ६७)

प्राण्यांची चित्रे

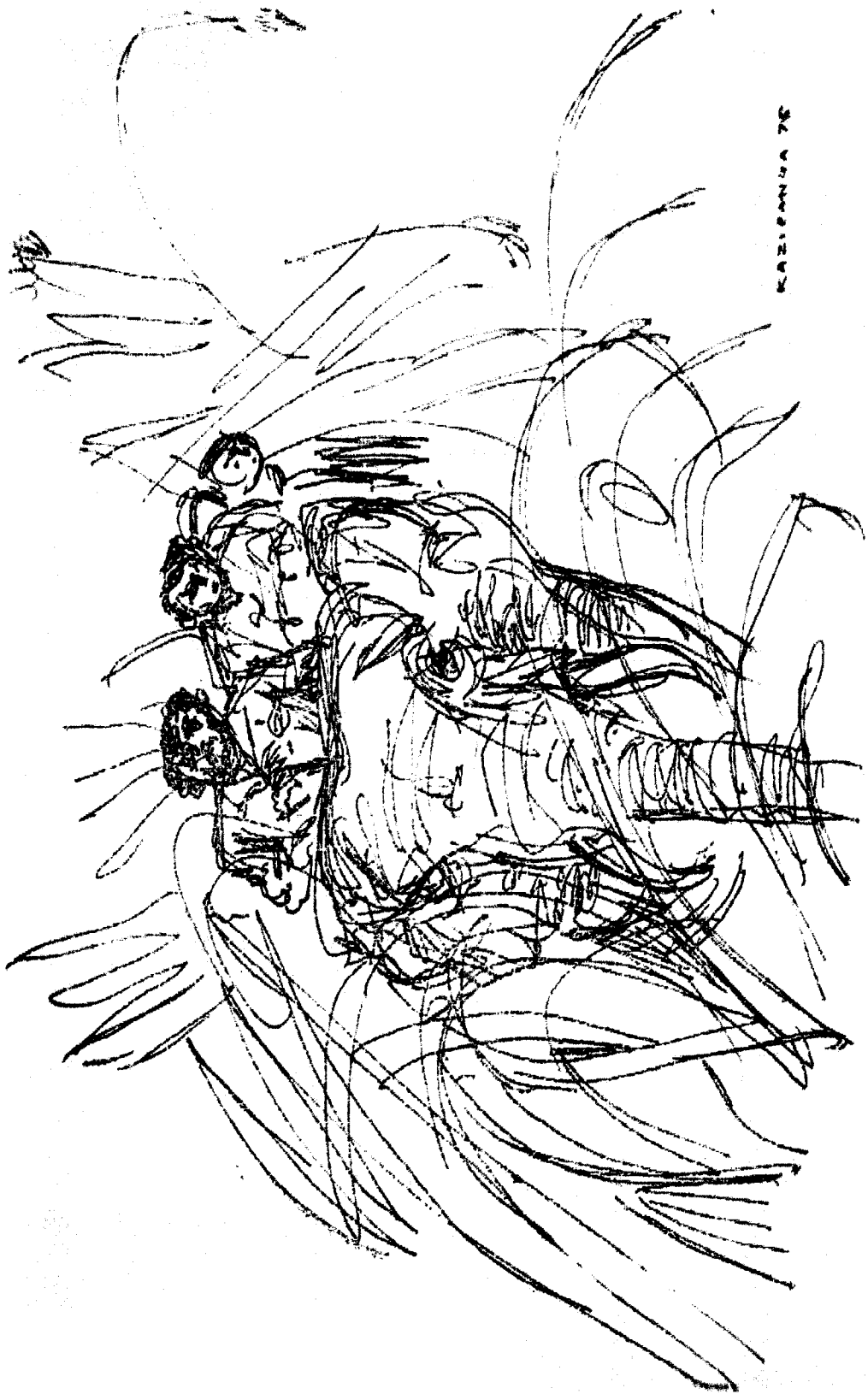
(सत्तांतर · मान १३)

८ / पाँढ्यावर काळे

846

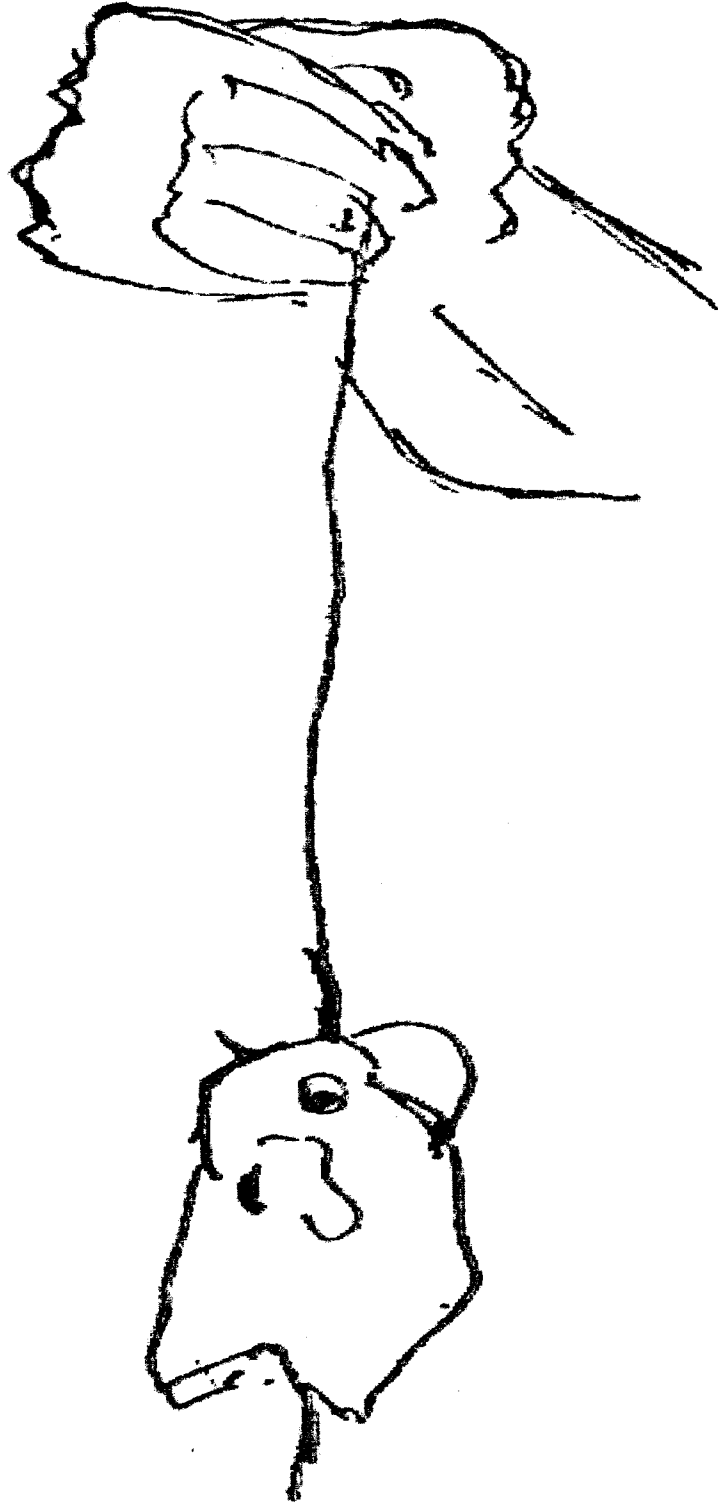

W. A. W. W. W. W.

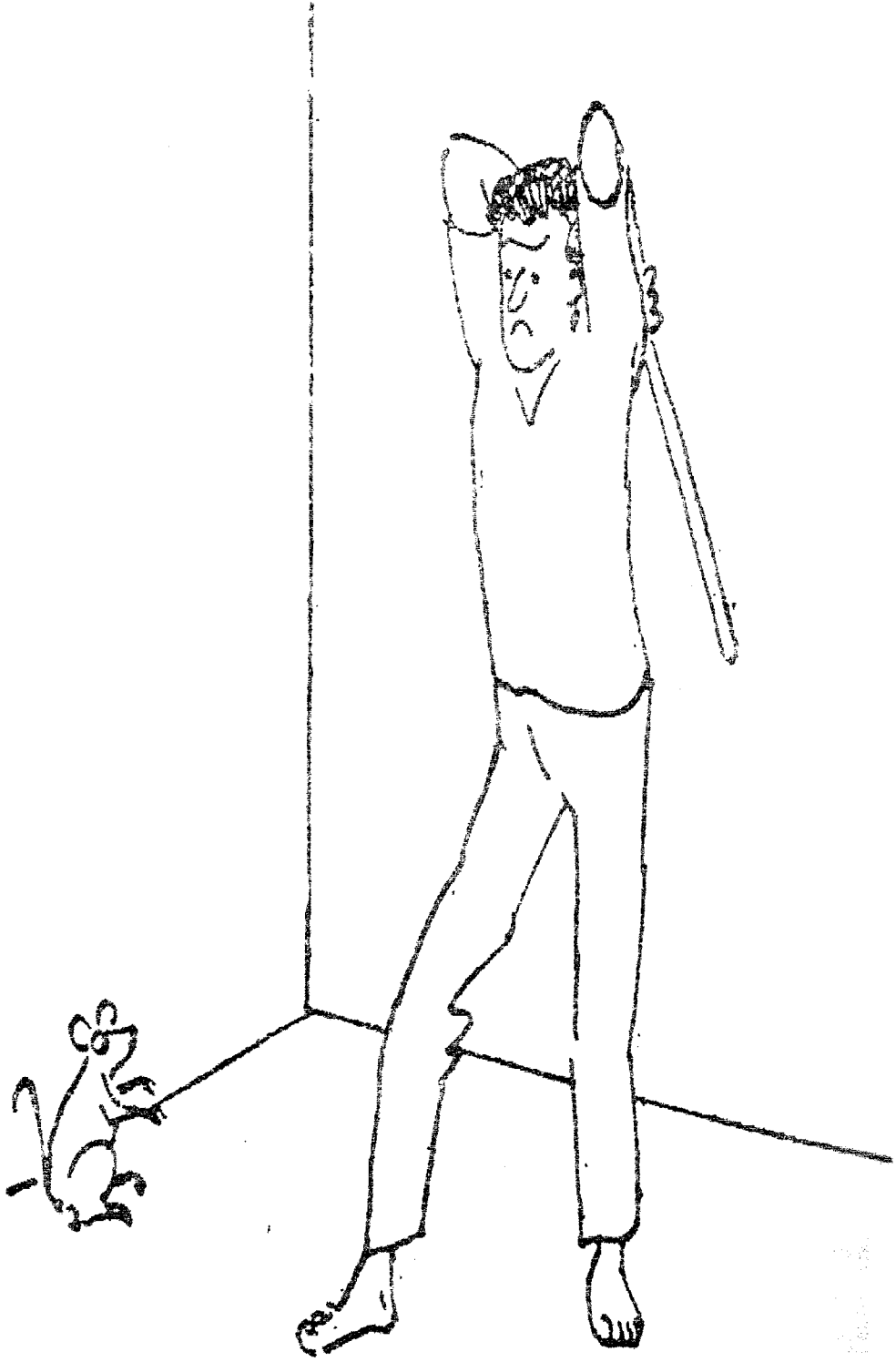

(जंगलातील दिवस - पान ८०)

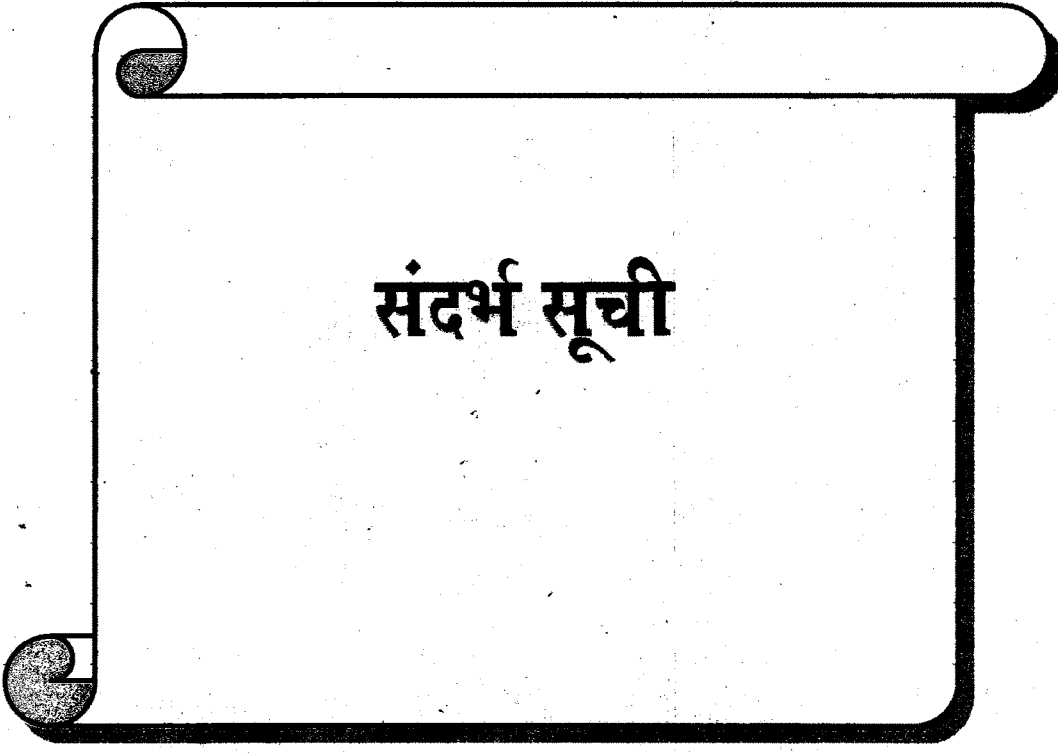

हुदाळ्यानं खालिला वारंगा मासा :
गिरेण मारी मारी मारी मारी

८८ / पांढऱ्यावर काळ

संदर्भ सूची

संदर्भग्रंथ

- १) संपा. अ. ना. देशपांडे 'आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास', कालखंड १९२० ते १९५०, व्हीनिस प्रकाशन, पुणे, आवृत्ती पहिली, जानेवारी १९७०
- २) संपा. अनंत लक्ष्मण जोशी 'मराठी सारस्वत', द्वितीय खंड, पतेज, अनमोल प्रकाशन, पुणे, पहिली आवृत्ती, गणेश चतुर्थी १९९२
- ३) आनंद यादव 'ग्रामीण साहित्य स्वरूप आणि समस्या', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, प्रथमावृत्ती, एप्रिल १९७९.
- ४) आनंद यादव 'ग्रामीण साहित्य आणि वास्तव', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, प्रथमावृत्ती, ६ मे १९८१.
- ५) इंदुमती शेवडे 'मराठी कथेचा उद्गम आणि विकास', सोमैय्या पब्लिकेशन, सुधारित आवृत्ती, १९८२
- ६) अंजली सोमण 'मराठी कथेची स्थितीगती', प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, प्रथमावृत्ती १९९५
- ७) गंगाधर गाडगीळ 'खडक आणि पाणी', पॉप्युलर बुक डेपो, मुंबई, प्रथममुद्रण, डिसेंबर १९६०.
- ८) संपा. प्रा. चंद्रकुमार नलगे 'ग्रामीण वाङ्मयाचा इतिहास', सुरेश एजन्सी, पुणे, प्रथम आवृत्ती, सप्टेंबर १९६०.
- ९) डॉ. नागनाथ कोल्तापल्ले 'ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि शोध', स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद, तृतीय आवृत्ती, २६ जानेवारी २००७.
- १०) म. द. हातकणंगलेकर 'मराठी कथा:रूप आणि परिसर', सुपर्ण प्रकाशन, पुणे, प्रथमावृत्ती, मार्च १९८६.

- ११) म. द. हातकणंगलेकर 'साहित्यविवेक', प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, प्रथमावृत्ती नोव्हेंबर १९९७.
- १२) संपा. म. द. हातकणंगलेकर 'व्यंकटेश माडगूळकर : माणदेशी माणूस आणि कलावंत', शब्द प्रकाशन, सातारा. प्रथमावृत्ती मे २०००.
- १३) डॉ. मा. ना. कागणे 'मराठी प्रादेशिक वाङ्मय', गोदावरी प्रकाशन, औरंगाबाद, आवृत्ती पहिली, १ जानेवारी १९९६.
- १४) प्रा. रा.ग. जाधव 'मराठीतील कथारूपे', स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, प्रथमावृत्ती, ९ नोव्हेंबर १९९९.
- १५) व्यंकटेश माडगूळकर 'गावाकडच्या गोष्टी', उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे सातवी आवृत्ती, १५ ऑगस्ट २००१
- १६) व्यंकटेश माडगूळकर 'चित्रे आणि चरित्रे', उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे, दुसरी आवृत्ती, १९९६.
- १७) व्यंकटेश माडगूळकर 'जंगलातील दिवस', मॅजेस्टिक बुक स्टॉल, मुंबई, पहिली आवृत्ती, फेब्रुवारी १९८४.
- १८) व्यंकटेश माडगूळकर 'प्रवास : एका लेखकाचा', मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई, १९९४.
- १९) व्यंकटेश माडगूळकर 'हस्ताचा पाऊस', उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे. चौथी आवृत्ती, १५ ऑगस्ट २००६.
- २०) डॉ. वासुदेव मुलाटे 'ग्रामीण साहित्य: स्वरूप व दिशा' कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद, प्रथमावृत्ती, एप्रिल १९९४.
- २१) सुधा जोशी 'कथा : संकल्पना आणि समीक्षा', मौज प्रकाशनगृह, पहिली आवृत्ती, १ फेब्रुवारी २०००.
- २२) डॉ. सूरुर्णा नाईक-निंबाळकर 'रणजित देसाई यांचे कथाविश्व', पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, प्रथमावृत्ती, जानेवारी २००४.

891.463

NIK

T15435

१६६